

Slovo k povzbuzení na pondělí 25. prosince 2023, na slavnost Narození Páně – v noci
Biblická čtení: Iz 9,1-3.5-6; Ž 96; Tit 2,11-14; Lk 2,1-14

Milé sestry, milí bratři,

jsou **dvě křesťanské bohoslužby**, které se mají slavit opravdu **v noci**: Půlnoční bohoslužba Narození Páně a velikonoční vigilie Zmrtvýchvstání Páně. Obě bohoslužby skrze liturgické dění zpřítomňují, respektive **ožívují události**, které se podle evangelia staly opravdu **v noci**: V noci se Kristus **narodil**, protože uprostřed ní, když nocovali u svých stád, se pastýřům zjevil anděl a zvěstoval jim, že se v Betlémě narodil Mesiáš; to můžeme nějak znovu prožít nyní. V noci Kristus **vstal z mrtvých**, protože v neděli ráno ženy objevily odvalený kámen a prázdný hrob, ze kterého Ježíš v noci z mrtvých vstal; to je zase obsahem velikonoční vigilie.

Kdy Kristus vstal z mrtvých, jsme schopni celkem dobře vypočítat: Bylo to o židovských velikonocích roku 30, v době jarní rovnodennosti. **Kdy přesně se Kristus narodil**, nevíme. Nejspíše to bylo o nějakých sedm let dříve, než počátkem šestého století vypočítal jeden mnich, v roce minus sedm, možná i na podzim podle komety, hvězdy, která se v té době objevila. Ale že by to bylo v noci z 24. na 25. prosince, opravdu ne, to opravdu nevíme.

Proč se vánoce slaví **na toto datum**, je všeobecně známo:

Pro **přirozenou symboliku zimního slunovratu**, kdy **světla** začne zase **přibývat**; křesťanské svátky se zrodily na severní polokouli. «Lid, který chodil ve tmě, vidí veliké světlo, obyvatelům temné země vzchází světlo» jsme slyšeli u proroka Izaiáše. Věříme, že **v Božím dítěti Ježíši** se to naplnilo, že on nám lidem přinesl **světlo**. To vnitřní, nehasnoucí.

Anebo se slaví v době **zimního slunovratu** proto, že v dny zimního slunovratu byl v Římě **pohanský svátek Nepřemožitelného slunce**. Křesťané výběrem tohoto data pro oslavu Narození Páně vyznali víru, že v Kristu se naplnilo staré proroctví, že nepřemožitelné světlo – **Mesiáš** – přijde na tento svět. Že Kristus je toto pravé Boží světlo, které pohanství tušilo a hledalo.

Anebo – podle jiného výkladu – za tím mohla být i **představa**, že Boží Syn přeci musel na svět sestoupit **ve stejné době**, jako z mrtvých vstal, k Bohu do nebe se vrátil. A jestliže se zmrtvýchvstání událo v době **jarní rovnodennosti**, pak i vtělení se mělo **ve stejné roční době** stát. Proto narození Božího Mesiáše muselo nastat **o devět měsíců později**, v době zimního slunovratu.

Buď jak buď, možná i tato **nejistota ohledně data** spadá do **kategorie noci**. Umocňuje, že narození Páně je zahaleno **tajemstvím**. Událo se, ale je to naše **víra**, jako to byla už i víra pastýřů, která dává **prohlédnout noc**, vidět za její háv, **v betlémském Dítěti** odušit či dokonce spatřit **Božího Syna**.

Noc je důležitá. V její tmě je **světla** více než kdy jindy **potřeba**. Na druhou stranu, je to její tma, jež dává **zřetelněji** vidět světlo. **Ve tmě se narodil Boží Syn**, aby nám **přinesl světlo**. Ze tmy je **Bůh** někdy paradoxně snadněji **naleznutelný**. Podobně jako ho ve tmě ve chlévě našli **pastýři**, uvěřili v něj a zaradovali se velkou radostí.

Temnoty – zaviněné i nezaviněné – prožívá někdy **každý z nás**, temnoty prožívají **druzí lidé**, mnohé veliké temnoty prožívá dnešní **svět**, když lidé trpí, zbytečně umírají, ubližují si, jsou ne-mocní. A pro mnoho dalších důvodů nás obklopují i temnoty. Všichni proto nějak **potřebujeme světlo**. V temnotách, i navzdory jejich nepřijemnosti a nebezpečím, je někdy můžeme snadněji **nalézt**. Temnoty nás skutečnému světlu **otevívají**, což přeci leckdy i zakoušíme.

I o tom jsou vánoce, i o tom je **půlnoční bohoslužba** Narození Páně oživující nyní před námi **evangelijní události**, takřka jako **živý Betlém**. A jsme **pozváni**, každý svým způsobem, podle míry své víry, abychom se do Betléma **vydali** a stále znovu **vydávali**. Podobní **pastýřům**. Zvláště v noci, v nocích svých i světa.

Co to znamená? Třeba to, že si podle míry své víry můžeme pod Dítětem Ježíšem zabaleným do plének opravdu představit **Božího Syna**, jímž tedy, bez ohledu na naše představy, věříme, je. Anebo také jen tak **Boha** či obecně Dobro či Lásku, jimiž je Bůh také. Otevření se této představě je skutečně náš krok k Betlému.

Vedle noci – té astronomické i těch, které prožíváme, které prožívá v mnohém svět kolem nás, naši blízcí i vzdálení – je to **i letošní rok**, který Boží pozvání vydat se do Betléma ještě **umocňuje**. Letos je to totiž 800 let od chvíle, kdy vznikly první vánoční jesličky. Ne z dřevěných či kamenných figurek, takové se začaly stavět až o několik desetiletí později, ale **z živých lidí**. O vánocích roku **1223** ve středoitalském městečku **Greccio** lidský Betlém zorganizoval jako **vánoční hru**, scénérii pro půlnoční bohoslužbu **svatý František z Assisi**, který několik let předtím navštívil Svatou zemi. Kněz sloužil mši, František četl evangelium, prostí lidé představovali postavy z něj. Všichni prý odcházeli povzbuzení, osvícení a posílení Bohem. Podle legend se Františkovi v náručí viditelně objevilo dokonce samo Boží Dítě, narozený Ježíšek.

Milé sestry, milí bratři, **pokud** nás letošní půlnoční bohoslužba i celé vánoce **povzbudí**, že je **Bůh**, že se v Ježíši **narodil** a zůstal, že **láska** má smysl, že **dobro** má smysl, že láska je **silnější** než smrt a dobro než zlo, **Bohu díky**. Nebojme se, světlo je **silnější** než tma, zimnímu slunovratem ho zase začíná přibývat. Zda tomu tak bude i **v našem životě**, záleží také na nás. Možná i na tom, zda aspoň nějak **k Betlému přijdeme**.

Co to znamená konkrétně a jak určí naše další kroky, necht' hledá a nachází každý z nás. **Pokud** však **Betlém** – světlo, Boha, smysl dobra, ať se děje, co se děje – aspoň trochu **najdeme**, je **naděje**, že i skrze náš život **přibude, narodí se** nepatrně **Božího světla** na světě, mezi lidmi. **Bůh** je totiž **světlo**, **Kristus** je světlo, stejně tak **láska** a **dobro** jsou **světlem**. A my máme být jeho – třeba – svícemi.

Při vchodu do skalního kláštera v italském **Subiacu**, ve kterém na přelomu pátého a šestého století poustevnil jiný světec, svatý **Benedikt**, a který také později jednou svatý František osobně navštívil, (u vchodu do tohoto kláštera) je v kamení vytesaný **fiktivní rozhovor**: „Jestliže hledáš světlo, Benedikte, proč si vybíráš tmavou jeskyni? Jeskyně nenabízí světlo, které hledáš“. „Jenže právě v temné noci mohou zazářit hvězdy“ odpovídá Benedikt.

I o tom, věřím, **jsou vánoce**. Kéž nás jejich Boží **světlo** potěší, povzbudí. Ve všem dobrém a v nesení všeho těžkého, v dobrém nesení...